

1-1-2003

Higher Graduate Diploma course for the formal training of medical specialties

S. Chittmittrapap

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal>

Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

Chittmittrapap, S. (2003) "Higher Graduate Diploma course for the formal training of medical specialties," *Chulalongkorn Medical Journal*: Vol. 47: Iss. 1, Article 1.

DOI: <https://doi.org/10.56808/2673-060X.4300>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal/vol47/iss1/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทาง วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก สำหรับการฝึกอบรม แพทย์ประจำบ้านสาขาต่าง ๆ (ตอนที่ 1)

เนื่องด้วย คณะแพทยศาสตร์ และคณะทันตแพทยศาสตร์ ได้จัดการศึกษาหลังปริญญาเพื่อสร้างเสริมความเชี่ยวชาญ หรือประสิทธิภาพในทางวิชาชีพต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน หลายสาขาวิชาได้จัดการศึกษามากกว่า 20 ปี การจัดการศึกษาดังกล่าวส่วนมากกำหนดระยะเวลาในการศึกษา 3 ปี เพื่อให้ตรงตามคุณสมบัติในการเข้าสอบเพื่อวุฒิบัตรแพทย์เฉพาะทางของแพทยสภา หรือทันตแพทยสภา อย่างไรก็ตามในอดีตถึงปัจจุบัน การจัดการศึกษาหลังปริญญาได้รับการจัดระบบเฉพาะปีที่ 1 ที่มีการวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอน แบ่งรายวิชา กำหนดหน่วยกิตมากขึ้นตามน้ำหนักของเนื้อหาวิชาและระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจัดเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก (ป.บัณฑิต) ระยะเวลาศึกษา 1 ปี ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533

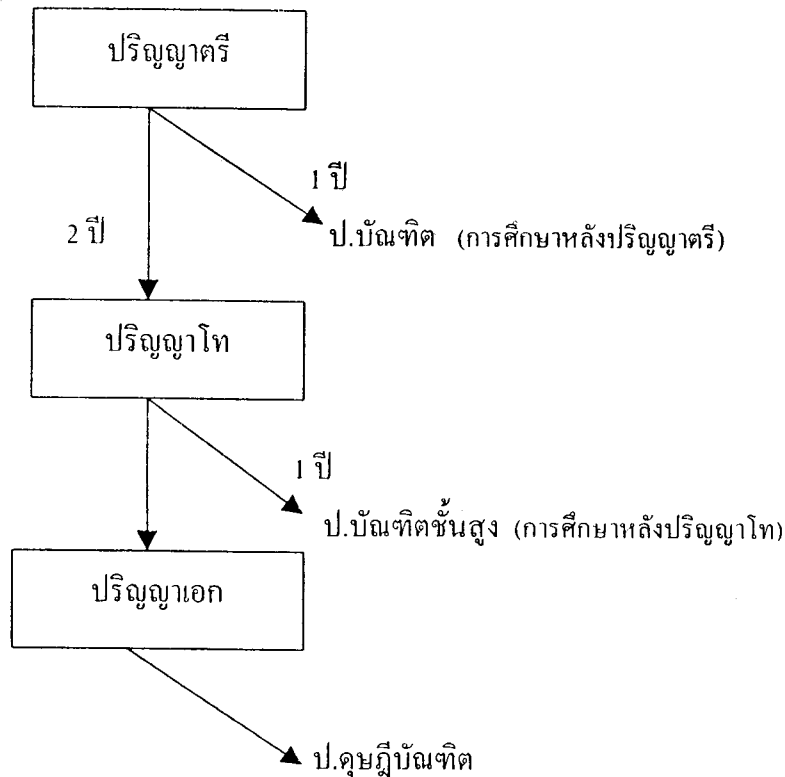
ข้อมูลปัจจุบันพบว่าหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตของคณะแพทยศาสตร์ 12 หลักสูตรและของคณะทันตแพทยศาสตร์ 9 หลักสูตร

คณะแพทยศาสตร์มีการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาโท 3 หลักสูตร ใน 2 สาขาที่เป็นสาขาเดียวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตคือ อายุรศาสตร์ กุมารเวชศาสตร์ และการพัฒนาสุขภาพเด็ก ใช้เวลาศึกษา 2 ปี ในทางปฏิบัติภาควิชารับผู้ที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก บางคนเห็นว่ามีความยากเข้ามาในหลักสูตรมหาบัณฑิตมิได้แยกรับนิสิตใหม่เพราะผู้เข้าศึกษาทั้ง 2 หลักสูตรคือ ประกาศนียบัตรบัณฑิตกับมหาบัณฑิตต่างก็อยู่ในเงื่อนไข

ที่จะศึกษาต่อเชิงวิชาชีพรวมเป็นเวลา 3 ปี แม้จะจบหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือมหาบัณฑิตแล้ว

คณะทันตแพทยศาสตร์มีการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาโท 5 หลักสูตร ใน สาขาเดียวกับที่เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามลักษณะการจัดหลักสูตรของคณะทันตแพทยศาสตร์ มีความแตกต่างจากคณะแพทยศาสตร์ คือผู้ที่เข้าศึกษาของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นคนละกลุ่มกับหลักสูตรมหาบัณฑิตเป็นส่วนใหญ่ และผู้ที่จบการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ส่วนมากก็จะออกไปประกอบอาชีพโดยไม่มีการฝึกอบรมต่อส่วนใหญ่ ยกเว้น สาขา ศัลยศาสตร์ช่องปาก ที่มีลักษณะการฝึกอบรมหรือการจัดการศึกษาต่อจนครบ 3 ปี ให้ครบเกณฑ์คุณสมบัติในการสอบเพื่อวุฒิบัตรจากทันตแพทยสภา แต่ก็มีแนวโน้มว่าสาขาวิชาเฉพาะทางหลายสาขา โดยเฉพาะด้านคลินิก กำลังพัฒนาการจัดการศึกษาในสายวิชาชีพเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับทางแพทยศาสตร์

เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาในส่วนของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงตามระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2542 ข้อ 7 และประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต พ.ศ. 2533 ข้อ 2 และ 9.2 ได้กำหนดว่าเป็นหลักสูตรการศึกษาที่สร้างเสริมความเชี่ยวชาญหรือประสิทธิภาพในทางวิชาชีพ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1. ความเชื่อมโยงการจัดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาในระดับต่าง ๆ ตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย

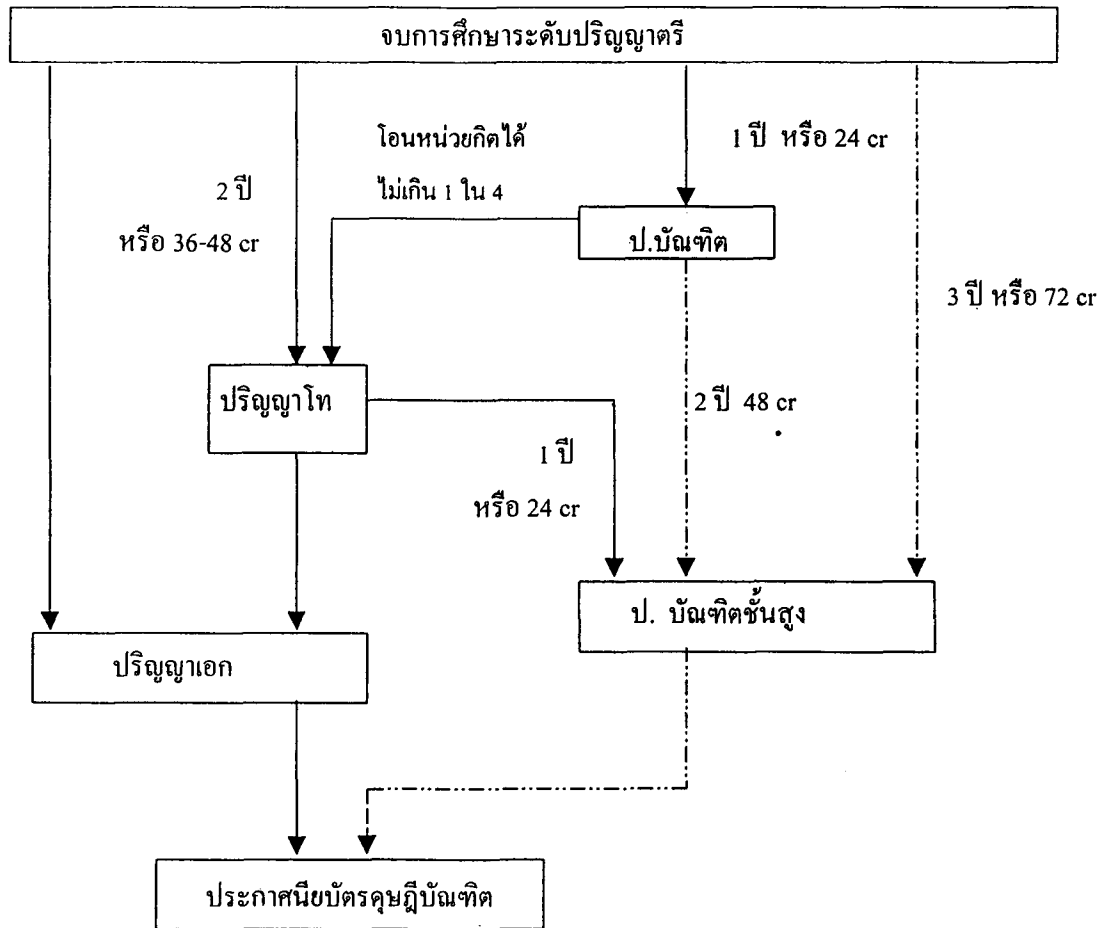
การกำหนดนิยามของหลักสูตรดังกล่าว ทำให้การจัดหลักสูตรการศึกษาในลักษณะที่เสริมสร้างความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพไม่สามารถดำเนินการในลักษณะต่อเนื่องได้ เมื่อคณะแพทยศาสตร์และทันตแพทยศาสตร์ประสงค์จะจัดการศึกษาหลังปริญญาตรีระยะเวลา 3 ปี ในสายวิชาชีพที่ได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี ให้เป็นระบบระเบียบ ก็ประสบปัญหาดังกล่าว การจัดทำหลักสูตรให้ต่อเนื่องตามระเบียบที่มีอยู่ จึงต้องจัดหลักสูตรมหาบัณฑิตขึ้นมารองรับก่อนจะจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ซึ่งแม้จะทำได้โดยเพิ่มน้ำหนักของการวิจัยให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร แต่ก็อาจทำให้ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงวิชาชีพผิดไป

แนวความคิดในการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงเชิงวิชาชีพ

จากปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการปรึกษาร่วมกันระหว่างฝ่ายวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รศ.ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ รองอธิการบดี และ ศ.นพ.สุทธิพร

จิตต์มิตรภาพ ผู้ช่วยอธิการบดีในขณะนั้น) คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย ในเดือนมกราคม และเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543 ซึ่งทำให้ได้แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในส่วนที่สร้างเสริมความเชี่ยวชาญ หรือประสิทธิภาพในทางวิชาชีพให้ต่อเนื่อง แต่ก็ยังคงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสายวิชาชีพและวิชาการให้เกิดความยืดหยุ่นของหลักสูตรนี้

ในเวลาต่อมาบัณฑิตวิทยาลัย โดย ศ.ดร.สุชาติ กิระนันท์พนัง คณบดีและ ศ.นพ.สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ รองคณบดีได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้ดำเนินการต่อจนได้ข้อสรุปที่ชัดเจน และได้เสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาและได้รับความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 4/2523 วันที่ 11 พฤษภาคม 2543 และได้นำเสนอความเห็นต่อไปยังคณะกรรมการวิชาการมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการนโยบายวิชาการของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจากการประชุมครั้งที่ 1/2543 วันที่ 5 กรกฎาคม 2543 ได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบใน

แผนภูมิที่ 2. ความเชื่อมโยงการจัดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาในระดับต่าง ๆ ตามแนวคิดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปัจจุบัน ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงต่อเนื่องจากหลักสูตรประกาศนียบัตรตามแนวคิดที่บัณฑิตวิทยาลัยเสนอ โดยเห็นว่ามีเหมาะสมและให้ใช้แนวทางดังกล่าวกับทุกหลักสูตร ซึ่งจะเป็นการศึกษาทางด้านวิชาชีพโดยตรง แต่ให้ปรับลดหน่วยกิตในแต่ละระดับลง เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2542 ของทบวงมหาวิทยาลัยส่วนการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรดุขฎิบัณฑิตนั้นให้ใช้แนวทางการจัดการศึกษาต่อเนื่องจากระดับปริญญาเอกเพียงด้านเดียวก่อน

ดังนั้นแนวทางในการจัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในรูปแบบใหม่จัดเป็นดังแผนภูมิที่ 2

ขณะนี้ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการต่อไปแล้วดังนี้คือ

1. ได้ดำเนินการขอปรับแก้คำจำกัดความของหลักสูตรประกาศนียบัตรและประกาศนียบัตรชั้นสูงที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งก็ได้แก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
2. กำลังดำเนินการติดต่อทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อขอแก้ไขคำจำกัดความ และระเบียบเพื่อมิให้ขัดต่อกฎระเบียบของทบวงมหาวิทยาลัย
3. บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งให้คณะต่าง ๆ ทราบถึง

ความคืบหน้าในการดำเนินการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรชั้นสูงตามแนวทางใหม่เพื่อจะได้พิจารณาความเหมาะสมของแต่ละสาขาว่าน่าจะได้จัดทำหลักสูตรลักษณะเช่นนี้หรือไม่

หากเห็นว่าเหมาะสมให้เตรียมการร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาและระเบียบของมหาวิทยาลัย

4. ดำเนินการแก้ไขระเบียบในส่วนของบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ เห็นชอบให้มีการจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกจำนวนเท่ากับหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาต่าง ๆ ของแพทยสภาที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ ดำเนินการอยู่

6. ศ.นพ.สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และ รศ.พญ.วิไล ชินธเนศ ซึ่งรับผิดชอบงานบัณฑิตศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ได้ร่วมกันจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและแนะนำการจัดทำหลักสูตรป.บัณฑิตชั้นสูง ตามหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางของแพทยสภาที่คณะแพทยศาสตร์ดำเนินการอยู่จนในที่สุดได้จัดทำหลักสูตร ป.บัณฑิตชั้นสูงขึ้นจำนวน 14 หลักสูตรเสนอและได้รับความเห็นชอบจากสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับได้เริ่มเปิดทำการสอนตามหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ที่ผ่านมาเป็นปีแรก

จากการดำเนินงานในการพัฒนาตามลำดับดังกล่าวแล้วยังประโยชน์ต่อเนื่องในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่

- ได้เห็นภาพคณะแพทยศาสตร์ที่มีภารกิจด้านการให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามที่ได้ดำเนินงานมาตลอดกว่า 20 ปี อย่างชัดเจน ในแง่ของการศึกษาและวิชาการ มิใช่เฉพาะด้านวิชาชีพ

- อาจารย์ของคณะแพทยศาสตร์ได้รับการยอมรับจากมหาวิทยาลัยใน "ภาระงานการสอนบัณฑิตศึกษา" ตามสภาพความเป็นจริง มิใช่จัดเป็นภาระงานด้านบริการเพียงอย่างเดียว

- เมื่ออาจารย์ในแต่ละภาควิชาได้รับการยอมรับภาระงานสอนบัณฑิตศึกษาแล้ว ปัญหาการปรับลดหน่วยกิต ในแต่ละภาควิชา แต่ละรายวิชาก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าคณะแพทยศาสตร์ประสบความสำเร็จในการปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตให้ลดลงมาเหลือเพียง 237 หน่วยกิต ได้โดยไม่มีอุปสรรค ดังที่เคยประสบมาก่อน

- การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางเป็นระบบระเบียบมากขึ้น มีการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดเป้าประสงค์ในแต่ละช่วงเวลาชัดเจน มีการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้น

แนวทางการดำเนินงานในการพัฒนาวิชาการในการเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิกสำหรับการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถูกเบิกพัฒนาขึ้นได้รับความสนใจจากคณะแพทยศาสตร์หลายแห่งที่ต่างก็ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน และได้เชิญ ศ.นพ.สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มไปเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำปรึกษาการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว กับได้ขอเอกสารไปศึกษา อาทิ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในขณะที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้จัดทำร่างหลักสูตรป.บัณฑิตชั้นสูง รวม 13 สาขาขึ้นแล้วกำลังดำเนินการเสนอขอรับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยเพื่อเริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2546 นี้